ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 31.12.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

322.

Zákon

zo dňa 22. decembra 1948

o advokácii (advokátsky poriadok).

Národné shromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1.
Úlohy advokácie.

Advokáti sú povinní prispievať na zachovávanie a upevnenie ľudovodemokratického právneho poriadku a napomáhať štátnym orgánom pri vykonávaní zákonov; robia tak poskytovaním právnej pomoci stranám, najmä udieľaním právnych porád, spisovaním právnych listín, zastupovaním strán a činnosťou pred súdmi a pred inými verejnými orgánmi.

Výkon advokácie.

§ 2.

(1) Advokáti vykonávajú advokáciu iba v krajských združeniach advokátov (§ 8) podľa ďalších ustanovení tohto zákona.

(2) Za člena krajského združenia advokátov sa môže prijať len československý občan štátne spoľahlivý, oddaný ľudovodemokratickému zriadeniu, ktorý preukáže predpísanú odbornú spôsobilosť.

(3) Advokát nesmie vykonávať iné platené zamestnanie okrem vedeckej činnosti.

§ 3.

(1) Odmietnuť zastupovanie strany môže advokát len zo závažných dôvodov. Ak nenájde strana advokáta, ktorý by prevzal jej zastúpenie, určí jej na jej žiadosť advokáta krajské združenie advokátov.

(2) Advokát môže vypovedať splnomocnenie len zo závažných dôvodov. Musí však zastupovať stranu ešte 15 dní po tom, keď bola o výpovedi upovedomená, pokiaľ je to potrebné, aby neutrpela právnu ujmu.

§ 4.

(1) Advokát je povinný plniť náležite a poctive prevzaté úlohy a zachovávať mlčanlivosť o veciach, ktoré mu boly sverené, pokiaľ ho strana tohto záväzku nezbavila.

(2) Advokát nie je povinný vypovedať na súde alebo u iného verejného orgánu o sverených veciach, iba že by ho minister spravodlivosti z dôležitého štátneho záujmu pozbavil záväzku mlčanlivosti.

(3) Na povinnosť zachovávať mlčanlivosť nemôže sa advokát odvolávať, ak ide o čin trestný podľa zákona zo dňa 6. októbra 1948, č. 231 Sb., na ochranu ľudovodemokratickej republiky, čo do ktorého má každý občan zákonnú povinnosť oznámiť ho bezpečnostnému úradu.

§ 5.

Advokát je povinný pokúsiť sa o smier medzi stranami, skorej než sa obráti na súd alebo iný verejný orgán.

§ 6.

Ak prestane advokát zastupovať stranu, je povinný uschovávať spisy za čas päť rokov, počítaných odo dňa, keď skončil svoju činnosť vo veci, o ktorú ide; z takých spisov musí však strane na požiadanie vydať listiny, ktoré mu boly stranou alebo pre ňu odovzdané alebo ktoré sám pre stranu na jej trovy zadovážil.

§ 7.

(1) Sadzby za výkon advokátov určí minister spravodlivosti po dohode s ministrom sociálnej starostlivosti nariadením.

(2) Advokát i strana, pre ktorú bol činný, majú právo žiadať na súde, aby určil odmenu a trovy; rozhodne o tom v nespornom konaní všeobecný súd advokáta.

Organizácia advokácie

§ 8.

V sídle krajského súdu sa zriaďuje krajské združenie advokátov (ďalej len krajské združenie). Minister spravodlivosti môže určiť, že sa zriaďuje len jedno krajské združenie pre dva alebo viacej krajov, ak to vyžaduje verejný záujem. Z toho istého dôvodu môže minister spravodlivosti krajské združenia slučovať.

§ 9.

Krajské združenie spravuje výkon advokácie vo svojom obvode, vydáva na to záväzné smernice a dozerá na ich zachovávanie.

§ 10.

Orgány krajského združenia sú:

a) členská schôdzka;

b) výbor;

c) predseda.

§ 11.

Organizáciu a pôsobnosť jednotlivých orgánov krajského združenia upravuje organizačný poriadok (§ 20).

§ 12.

(1) Krajské združenie prijíma členov, určuje im sídlo a vedie ich soznam.

(2) Ak to vyžaduje náležité plnenie úloh advokácie (§ 1), môže krajské združenie člena preložiť; ak ide však o preloženie do obvodu iného kraja, je na to povolané Ústredné združenie advokátov v Prahe (§ 18).

(3) Proti rozhodnutiam a opatreniam, uvedeným v odsekoch 1 a 2, možno si sťažovať na Ministerstve spravodlivosti.

§ 13.

Prijatý člen vykoná pred začatím výkonu advokácie do rúk predsedu krajského združenia tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem verný Československej republike a jej ľudovodemokratickému zriadeniu, že pri poskytovaní právnej pomoci stranám, zastupovaní a činnosti pred súdmi a inými verejnými orgánmi a pri plnení ostatných povinností budem zachovávať zákony a nariadenia a prispievať na zachovávanie a upevnenie ľudovodemokratického právneho poriadku a že budem svoje povolanie vykonávať podľa svojho najlepšieho vedomia na prospech ľudu a štátu.“

§ 14.

(1) Krajské združenie môže člena vylúčiť, ak je tu dôležitý verejný záujem, najmä:

a) ak nezačne člen v určenej lehote výkon advokácie v sídle jemu vykázanom alebo nevykonáva advokáciu osobne bez vážneho dôvodu;

b) ak vyjdú najavo skutočnosti, pre ktoré by nemohol byť prijatý za člena a ktoré pri prijatí člena neboly známe alebo ak sa vyskytnú také skutočnosti pozdejšie;

c) ak neplní svoje povinnosti podľa § 16.

(2) Proti rozhodnutiu krajského združenia možno si sťažovať na Ministerstve spravodlivosti.

§ 15.

(1) Ak nevykonáva advokát zo závažných dôvodov za čas dlhší než tri mesiace advokáciu, určí mu krajské združenie námestníka.

(2) Advokátovi, ktorého členstvo zaniklo, vymenuje krajské združenie z moci úradnej likvidátora.

§ 16.

(1) Advokát zúčtováva a odvádza platy, prijaté pri vykonávaní advokácie, krajskému združeniu, ktoré z nich periodicky rozdeľuje advokátom odmeny; pritom prizerá na práce, nimi vykonané.

(2) Krajské združenie uhradzuje svoje náklady z odmien, advokátmi zúčtovaných.

§ 17.

(1) Pri výkone dozoru môže výbor udeľovať advokátom a advokátskym koncipientom, ktorí sa pri výkone advokácie dopustili neporiadností, výstrahy, výtky a napomenutia a v závažnejších prípadoch ukladať i poriadkové pokuty, a to advokátom do 10.000 Kčs a advokátskym koncipientom do 2.000 Kčs.

(2) Proti opatreniu podľa odseku 1 je prípustná sťažnosť na Ústredné združenie advokátov v Prahe.

§ 18.

(1) Zriaďuje sa Ústredné združenie advokátov v Prahe (ďalej len ústredné združenie).

(2) Ústredné združenie dozerá na činnosť krajských združení, má právo zrušiť alebo meniť ich opatrenia a vydáva pre nich záväzné smernice.

(3) Orgánmi ústredného združenia sú:

a) schôdzka delegátov krajských združení;

b) predsedníctvo;

c) predseda.

(4) Ústredné združenie je oprávnené na úhradu svojej režie vyberať príspevky od krajských združení.

§ 19.

Organizáciu a pôsobnosť jednotlivých orgánov ústredného združenia upravuje organizačný poriadok (§ 20).

§ 20.

(1) Organizačné poriadky krajských združení a ústredného združenia vydá minister spravodlivosti nariadením.

(2) Spravovacie poriadky upraví ústredné združenie; schvaľuje ich minister spravodlivosti.

§ 21.

Dohliadacie právo Ministerstva spravodlivosti.

(1) Ministerstvu spravodlivosti náleží dohľad na výkon advokácie a na činnosť krajských združení i ústredného združenia a všetkých ich orgánov.

(2) Ministerstvo spravodlivosti môže zrušiť alebo meniť usnesenia a opatrenia krajských združení alebo ústredného združenia, ak to vyžaduje verejný záujem; taktiež môže zastaviť výkon ich usnesení alebo opatrení. Orgány krajských združení a ústredného združenia môže minister spravodlivosti rozpustiť, odvolať alebo zastaviť ich činnosť, ak je v rozpore s právnymi predpismi alebo verejným záujmom.

(3) Ak bol rozpustený výbor krajského združenia alebo predsedníctvo ústredného združenia, môže Ministerstvo spravodlivosti určiť správnu komisiu na dočasné plnenie ich úloh.

§ 22.
Zastupovanie národných podnikov a jednotnej odborovej organizácie.

(1) Minister spravodlivosti môže udeliť zamestnancom národného podniku oprávnenie zastupovať národný podnik pred súdmi v prípadoch, v ktorých je predpísané zastupovanie advokátom. To isté platí o zamestnancoch jednotnej odborovej organizácie pre jej zastupovanie a pre zastupovanie členov (ich rodinných príslušníkov) tej istej organizácie v sporoch, vzniklých v súvislosti s konaním práce za odplatu.

(2) V prípadoch zastúpenia podľa odseku 1 má národný podnik proti odporcovi nárok na odmenu a náhradu trov, ako keby bol zastúpený advokátom. Rovnako platí, ak zastupuje jednotnú odborovú organizáciu jej zamestnanec.

Advokátski koncipienti.

§ 23.

(1) Advokátskym koncipientom môže byť len československý občan štátne spoľahlivý a oddaný ľudovodemokratickému zriadeniu, ktorý preukáže predpísanú odbornú spôsobilosť.

(2) Advokátski koncipienti sú zamestnancami krajského združenia, ktoré ich prideľuje na výkon právnej praxe jednotlivým advokátom.

(3) Advokátski koncipienti, zapísaní v sozname kandidátov advokácie a právnu prax u advokátov skutočne vykonávajúci ako svoje hlavné povolanie, stanú sa dňom účinnosti tohto zákona zamestnancami krajského združenia, v ktorého obvode je sídlo advokátskej kancelárie, v ktorej sú činní.

(4) Pre pracovné a platové pomery advokátskych koncipientov sú smerodajné predpisy, platné pre zamestnancov v súkromnoprávnom pomere.

§ 24.

(1) Krajské združenie môže advokátskemu koncipientovi udeliť oprávnenie zastupovať advokáta pri poskytovaní právnej pomoci pred súdmi (substitučné oprávnenie) aj v prípadoch, keď je predpísané zastúpenie advokátom.

(2) Pred Najvyšším súdom, Najvyšším vojenským súdom, Štátnym súdom a pred Správnym súdom nemôže advokátsky koncipient advokáta zastupovať.

§ 25.
Právne poradne.

(1) Krajské združenie zriadi v súčinnosti s predsedom krajského súdu vo svojom obvode právne poradne, v ktorých sa budú udeľovať bezplatné právne porady stranám. Členovia krajského združenia sú povinní konať práce v týchto poradniach.

(2) Krajské združenie vydá pre činnosť svojich členov v poradniach bližšie smernice.

Kárne právo a konanie.

§ 26.

Pokiaľ sa ďalej neurčí inak, platia o kárnom konaní proti advokátom primerane predpisy o kárnom konaní so sudcami.

§ 27.

Kárneho prečinu sa dopustí advokát, ktorý poruší povinnosti svojho povolania, pokiaľ nejde o prostú neporiadnosť.

§ 28.

(1) Kárne tresty sú:

a) písomné pokarhanie,

b) pokuta od 500 Kčs do 1,000.000 Kčs,

c) strata členstva v krajskom združení, spojená s nespôsobilosťou nadobudnutia členstva v inom krajskom združení.

(2) Uložené pokuty sa vymáhajú súdnou exekúciou a odvádzajú do štátnej pokladnice.

§ 29.

(1) Stíhanie kárnych prečinov sa premlčí po piatich rokoch od toho času, keď boly spáchané, ak nahradí obvinený úplne škodu z nich vzišlú a ak sa nedopustí v premlčacej lehote nového kárneho prečinu. Premlčanie sa nemôže skončiť, ak ide o čin, ktorý zároveň zakladá skutkovú podstatu činu trestného súdne, dokiaľ nenastane premlčanie tohto činu podľa trestného zákona.

(2) Premlčanie kárneho prečinu sa prerušuje, len čo sa začne pre ten istý čin kárne konanie alebo len čo bola podaná na advokáta sťažnosť na krajskom alebo ústrednom združení. Nová lehota premlčacia sa začína dňom prerušenia.

(3) Premlčanie sa zastavuje, dokiaľ sa nesmie začať podľa zákona kárne konanie alebo nemôže sa v ňom pokračovať. Ak bolo o čine zavedené trestné konanie, premlčanie sa zastavuje až do právoplatného skončenia trestného konania.

§ 30.

(1) Kárnym súdom pre advokátov je krajský súd, príslušný podľa sídla krajského združenia, ktorého advokát bol členom v čase stíhaného porušenia povinností.

(2) Kárny súd sa skladá z predsedu krajského súdu alebo jeho námestníka ako predsedu kárneho senátu, z dvoch členov krajského združenia, vymenovaných krajským združením, a z dvoch sudcov z ľudu ako prísediacich.

(3) O odvolaniach proti nálezom krajských súdov ako súdov kárnych, rozhoduje Najvyšší súd v senátoch, zložených z prvého alebo druhého predsedu Najvyššieho súdu ako predsedu senátu, z dvoch advokátov, na to určených ústredným združením, a z dvoch sudcov z ľudu ako prísediacich.

(4) Ako kárny zástupca je na kárnom súde činný krajský prokurátor, na Najvyššom súde generálny prokurátor.

§ 31.

(1) Ak vyjde v kárnom konaní najavo, že by osobným výkonom advokácie obvineným advokátom bol ohrozený dôležitý verejný záujem, požiada kárny súd príslušné krajské združenie, aby obvinenému advokátovi určilo námestníka.

(2) Toto opatrenie sa môže kedykoľvek odvolať.

§ 32.

O začatí kárneho konania a o jeho výsledku upovedomí kárny súd príslušné krajské združenie.

§ 33.

V kárnom konaní, začatom pred účinnosťou tohto zákona, pokračuje kárny súd podľa tohto zákona; ak sa však v prvej stolici už rozhodlo o veci samej, skončí sa konanie podľa dosiaľ platných predpisov.

§ 34.
Pokútnictvo.

(1) Kto neoprávnene zárobkovým spôsobom obstaráva právne veci, potresce sa okresným národným výborom pre priestupok väzením do 6 mesiacov a pokutou do 100.000 Kčs. V prípade nevymožiteľnosti pokuty sa uloží podľa miery zavinenia náhradný trest väzenia do 6 mesiacov.

(2) Priestupok pokútnictva sa premlčuje v troch rokoch.

Všeobecné a záverečné ustanovenia.

§ 35.

Lehota na podanie opravného prostriedku podľa tohto zákona je pätnásťdňová od doručenia rozhodnutia. O počítaní lehôt platia obdobne všeobecné predpisy o civilnom súdnom konaní.

§ 36.

(1) Advokátske komory sa zrušujú. Ich práva a záväzky prechádzajú dňom účinnosti tohto zákona na krajské združenia, po prípade na ústredné združenie; o tom, ktoré práva a záväzky prešly na jednotlivé krajské združenia, po prípade na ústredné združenie, rozhodne Ministerstvo spravodlivosti.

(2) Prechod vlastníckeho práva na nehnuteľné veci a iných pozemnoknižných práv zapíšu pozemnoknižné súdy na návrh krajského združenia (ústredného združenia) podľa rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti (odsek 1) a s odvolaním sa na tento zákon.

§ 37.

(1) Za čas až do ustanovenia riadnych orgánov krajských združení a ústredného združenia vymenúva a odvoláva minister spravodlivosti správne komisie, ktorým náležia všetky práva a povinnosti orgánov týchto združení.

(2) Správne komisie rozhodnú o prevzatí doterajších advokátov do krajských združení. Neprevzatí advokáti strácajú právo vykonávať advokáciu; likvidátorov im určí správna komisia.

§ 38.

Obhajcom v konaní pred súdmi môže byť iba advokát; v naliehavých prípadoch môže však predseda súdu, ak nie je tu advokát, uložiť obhajovanie sudcovi alebo úradníkovi, spôsobilému na sudcovský úrad, ktorý je na súde ustanovený.

§ 39.

Bližšie predpisy na vykonanie tohto zákona budú vydané nariadením ministra spravodlivosti.

§ 40.

Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré odporujú ustanoveniam tohto zákona, najmä:

1. ministerské nariadenie zo dňa 8. júna 1857, č. 114 r.z., o nakladaní s pokútnikmi,
2. zákon zo dňa 6. júla 1868, č. 96 r.z., ktorým sa uvádza advokátsky poriadok,
3. zákon zo dňa 1. apríla 1872, č. 40 r.z., o vykonávaní disciplinárnej moci nad advokátmi a kandidátmi advokácie,
4. ustanovenie § 39, ods. 3, 4 trestného poriadku č. 119/1873 r.z.,
5. ustanovenie § 24 uvodz. zákona k trestnému poriadku zák. čl. XXXIII/1896,
6. zákon zo dňa 16. novembra 1906, č. 223 r.z., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ustanovenia disciplinárneho štatútu,
7. zákon zo dňa 31. januára 1922, č. 40 Sb., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ustanovenia o advokátoch,
8. zákon zo dňa 26. mája 1936, č. 144 Sb., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ustanovenia o advokátoch,
9. zákon zo dňa 16. októbra 1946, č. 201 Sb., o úprave niektorých otázok, týkajúcich sa advokácie,
10. zák. čl. XXXIV/1874, o advokátskom poriadku, a zák. čl. XXVIII/1887 a zák. čl. XXIV/1907, o zmene niektorých jeho ustanovení,
11. zák. čl. XXXIV/1914, o doplnení ustanovení, vzťahujúcich sa na prípravnú prax, potrebnú pre sudcovskú a advokátsku kvalifikáciu a na zastupovanie advokátov pred sborovým súdom s nariadeniami, vydanými na ich základe,
12. ustanovenia § 16 a § 18 zák. čl. LIV/1914 uvodzovacieho zákona k býv. uh. občianskemu sporovému poriadku,
13. zákon zo dňa 26. júna 1940, č. 164 Sl.z., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ustanovenia o advokátoch,
14. nariadenie Slovenskej národnej rady zo dňa 25. mája 1945, č. 43 Sb.n. SNR, o zmene a doplnení niektorých ustanovení o advokátoch,
15. nariadenie Slovenskej národnej rady zo dňa 15. marca 1947, č. 44 Sb.n. SNR, ktorým sa doplňuje nariadenie č. 43/1945 Sb.n. SNR, o zmene a doplnení niektorých ustanovení o advokátoch.

§ 41.

Písomnosti a úradné úkony, potrebné na prechod práv a záväzkov podľa § 36, sú oslobodené od poplatkov.

§ 42.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1949 a vykoná ho minister spravodlivosti po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Čepička v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.